

Behovet av effektivitet

Effektivitet är inte bara nyckelkomponenten som krävs för att övergå till hållbar uppvärmning och nerkyllning, utan effektivitet krävs även för att fjärrvärmen ska förbli konkurrenskraftig och tilltalande för slutanvändarna.

I traditionella fjärrvärmeländer, kommer avkastningen från energiförsäljningen per slutanvändare att minska med 1 till 1,5 % per år, på grund av energiomställningar och en omfattande minskning av energiförbrukning. Dessutom innebär energiövergången betydande kostnader och likaså är det kostsamt att driva en energieffektiv värmeförsörjning som huvudsakligen är baserad på förnybara energikällor och överskottsvärme. Slutligen står fjärrvärmen inför en stor utmaning när det gäller att förbli konkurrenskraftig i jämförelse med andra värmekällor, t.ex. enskilda värmepumpar och geotermisk energi, som kan verka som självklara val för slutanvändarna när det gäller lågenergihus.

Dessa utvecklingar kräver att fjärrvärmebolagen fortsätter att fokusera på att förbättra effektiviteten i hela värdekedjan, från produktionen till slutanvändarna. Förbättrad effektivitet gör det möjligt för bolagen att minska driftskostnaderna, samtidigt som de kan skapa möjligheter för ytterligare tillväxt i och med ett bredare utbud av tjänster.

Att förbättra effektiviteten

Det finns ett behov av en ny och förbättrad produktionsmix, så att värme kan produceras mer effektivt och till en lägre kostnad. Att till exempel implementera värmelagring

på en daglig basis och som säsongslagring, skulle göra det möjligt för bolagen att undvika dyr toppbelastningsproduktion. Att balansera systemet och minska variationerna kommer att leda till en bästa möjliga produktion.

Ett annat område med avsevärd potential är att bättre utnyttja kapaciteten i det befintliga systemet. Allt eftersom fjärrvärmens andel av värmeförsörjning måste öka, kommer det att finnas ett behov av att ansluta nya urbana områden och flera byggnader till de befintliga fjärrvärmenätverken. Dessa kan antingen vara byggnader som ännu inte är anslutna till nätverket, eller nya byggnader som dyker upp i det befintliga fjärrvärmeområdet, som ett resultat av urban förtätning.

Att öka effektiviteten och bättre utnyttja kapaciteten i det befintliga systemet, innebär betydligt större besparingsmöjligheter för fjärrvärmebolagen, än att expandera eller uppgradera rörledningarna. Detta eftersom det ger dem möjlighet att skjuta upp eller helt undvika investeringar i tillgångar som binder upp kapital flera år framöver.

Att upprätthålla fjärrvärmens efterfrågan

För att kunna upprätthålla fjärrvärmens som ett attraktivt alternativ för slutanvändarna, måste bolagen kunna erbjuda ett lägre anslutningspris och även tillhandahålla andra produkter och tjänster än enbart KWh.

Detta skulle exempelvis kunna innebära en introduktion av nya faktureringsscheman baserat på andra parametrar än den totala energiförbrukningen. Ett annat alternativ skulle kunna vara att erbjuda konsulttjänster eller ett ökat ansvar från bolagen att sköta understationerna, sälja komfort eller att tillhandahålla den specifika tjänsten att upprätthålla 21 grader i slutanvändarnas vardagsrum.

Riktlinjer för effektivitet

Fjärrvärmebolagens totala effektivitet varierar mycket från land till land, oftast som ett resultat av de ramavtal som upprättats för fjärrvärme.

I länder som Danmark har det redan under flera år funnits ett kontinuerligt fokus på energieffektivitet och besparingar. Detta har man tydligt kunnat se i och med specifika åtaganden att fortlöpande göra förbättringar till en grad där allmännyttiga företag har haft som skyldighet att få sina kunder att minska sin energiförbrukning och följaktligen köpa mindre energi.

I andra länder har man inte haft samma fokus på att förbättra effektiviteten och detta har inneburit stor outnyttjad potential. Ett antal indikationer tyder på att vi i framtiden kommer att se nationella riktmärkesmodeller inom vilka allmännyttiga bolag kommer att styras specifikt för att öka sin driftseffektivitet.

I Danmark föreslog Ib Larsen-kommittén sent år 2015 att fjärrvärmesektorn måste göra optimeringar värda 500 miljoner danska kronor innan år 2020, genom ett så kallat regulatoriskt riktmärke. Detta riktmärke omfattar ungefär de 200 största företagen, vilket utgör 95 % av värmeförsäljningen. Vidare diskuteras även riktmärken värda flera miljarder danska kronor för åren efter 2020.

Källa: efkm.dk/nyheder/fjernvarmeselskaber-spare-halv-milliard-aaret

